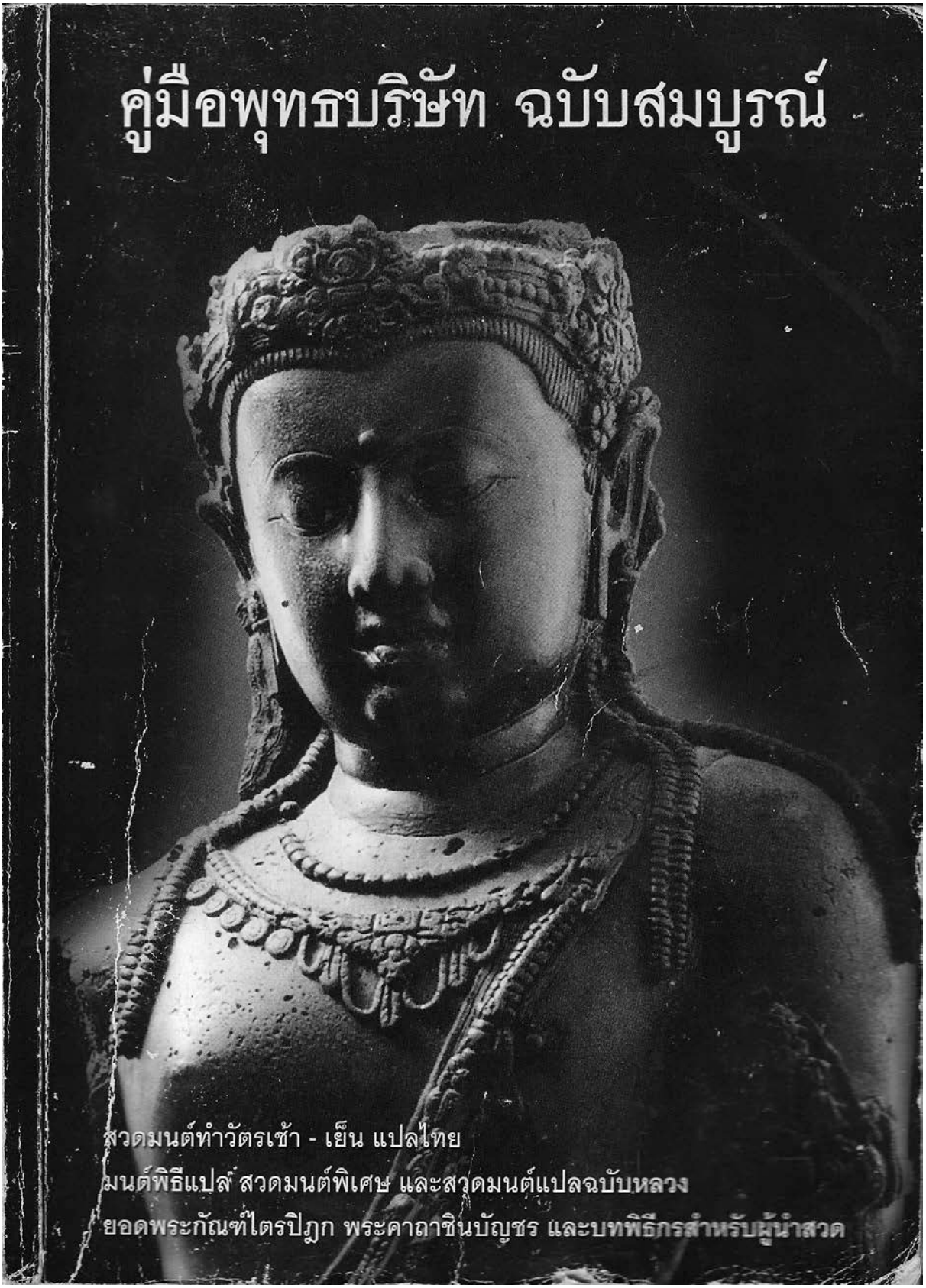
คู่มือพุทธบริษัท ฉบับสมบูรณ์

สวดมนต์ทำวัตรเช้า - เย็น แปลไทย

มนต์พิธีแปล สวดมนต์พิเศษ และสวดมนต์แปลฉบับหลวง

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก พระคาถาชินบัญชร และบทพิธีกรสำหรับผู้นำสวด

หนังสือสวดมนต์

คู่มือพุทธบริษัท ฉบับสมบูรณ์

วัดป่ามโนธรรมวราราม

หมู่ ๕ บ้านโนนสำราญ

ตำบลโนนสาน อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา

...คณะศิษยานุศิษย์จัดพิมพ์ถวาย...

คู่มือพุทธบริษัท ฉบับสมบูรณ์

บทสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น แปลไทย

มนต์พิธีแปล สวดมนต์พิเศษ และสวดมนต์แปลฉบับหลวง

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก พระคาถาชินบัญชร และบทพิธีกรสำหรับผู้นำสวด

จัดพิมพ์เผยแพร่

คู่มือพุทธบริษัท ฉบับสมบูรณ์

รวบรวมจาก ● คู่มืออุบาสก-อุบาสิกา สวนโมกขพลาราม

● สวดมนต์แปลฉบับหลวง

● มนต์พิธี

การพิมพ์หนังสือธรรมเป็นอนุสรณ์และที่ระลึก นอกจากเป็นการจัดทำสิ่งซึ่งเป็นประโยชน์ที่คงอยู่ยืนนานแล้ว ยังเป็นการบำเพ็ญธรรมทาน คือการให้ธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญว่าเป็นทานอันยอดเยี่ยมอีกด้วย ผู้ปฏิบัติเช่นนี้จึงชื่อได้ว่าแสดงออกซึ่งญาติธรรม พร้อมไปกับการมีส่วนร่วมเผยแพร่ธรรม เพื่อส่งเสริมสัมมาทัศนะและธรรมปฏิบัติ อันจะอำนวยประโยชน์สุขที่แท้จริงแก่ประชาชน

ท่านที่ประสงค์จะจัดพิมพ์หนังสือธรรมะที่ดี มีคุณภาพ เพื่อเป็นที่ระลึกในทุกโอกาสของงานประเพณี อันเป็นการใช้จ่ายเงินที่มีคุณค่า ถูกต้อง และมีประโยชน์สูงสุด โปรดติดต่อที่...ธรรมสภา

เลขที่ ๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐

โทร. (๐๒) ๔๔๑๑๓๕, ๔๔๑๑๕๘๘, ๘๘๘๗๙๔๐ โทรสาร. (๐๒) ๔๔๑๑๙๑๗

คำอนุโมทนา
หนังสือคู่มือพุทธบริษัท ฉบับสมบูรณ์

หนังสือ**คู่มือพุทธบริษัท ฉบับสมบูรณ์นี้** เป็นหนังสือสวดมนต์ แปลเป็นไทย ที่เหมาะสำหรับพุทธบริษัททุกท่าน ที่เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีของพระพุทธศาสนา เป็นหนังสือที่ได้รวบรวม **บทสวดมนต์ ทำวัตรเช้า-ทำวัตรเย็น บทสวดอนุโมทนา-บทพิธีกรสำหรับผู้นำสวดมนต์ในพิธีการต่าง ๆ** ทั้งยังได้รวบรวม **ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก พระคาถาชินบัญชร พร้อมคำแปล บทสวดพระเจ้าพิมพิสาร** เป็นภาคผนวกพิเศษเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของหนังสือ

บทสวดมนต์ทั้งหมดที่ได้รวบรวมไว้ในหนังสือเล่มนี้ ทุกบทแปลเป็นไทยทั้งหมด เพื่อประโยชน์แก่ภิกษุ สามเณร อุบาสก-อุบาสิกา และประชาชนทั่วไปที่เป็นพุทธบริษัท เมื่อผู้สวดจำคำแปลได้ จะมีความรู้ภาษาบาลีและหลักธรรมะมากพอ ที่จะยึดถือไว้ปฏิบัติ ดังคำนำที่ **ธรรมทานมูลนิธิ สวนโมกขพลาราม** ได้แนะนำไว้ว่า **"เวลาสวดก็ให้พิจารณาคิดตามไปด้วย, คำแปลทุก ๆ วรรคมีประโยชน์แก่การคิดตาม ทำให้เกิดปีติ เกิดสมาธิ และเกิดปัญญา"** ซึ่งนับว่าเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องและสมบูรณ์

ธรรมสภาจึงขอชักชวนให้มีการไหว้พระสวดมนต์ มีคำแปลเป็นไทยด้วยทุกวรรค นอกจากเป็นการบำเพ็ญสมาธิ และปัญญาของผู้สวดเองแล้ว ถ้าผู้ใดฟังสวด และเข้าใจไปตามด้วย ก็นับว่าได้บุญถึงสองชั้น คือเป็น**การประกาศพระธรรมและสืบต่ออายุของพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวและมั่นคงตลอดไป**

ธรรมสภาขออนุโมทนาแด่ทุกท่านที่ได้รับประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้ และกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์บุญนพ สุทธสีโล ที่ได้กรุณาค้นคว้าและรวบรวมบทสวดมนต์ที่กระจัดกระจายอยู่ในที่หลายแห่งนำรวมพิมพ์อยู่ในหนังสือคู่มือพุทธบริษัทฉบับสมบูรณ์มา ณ โอกาสนี้

ด้วยความปรารถนาดี

ธรรมสภา

บทสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ และบทสวดมนต์แปลทั้งหลาย ย่อมมีอานุภาพเสมอ แม้ในขณะใกล้ตาย เราจะรอให้ใกล้ตายแล้วจึงให้ใครมาสวดให้เราฟังอย่างนั้นหรือ ?

ก่อนนอนทุกคืน อย่าลืมสวดมนต์แปล-เจริญภาวนา-ทำสมาธิ-แผ่เมตตา เพื่อความพ้นทุกข์พบสุขอันแท้จริง

ผู้ไหว้พระสวดมนต์ส่วนมาก มักจะไม่สนใจคิดตาม (ถ้าสวดแต่ภาษาบาลีก็ไม่สามารถจะคิดตามได้) จึงมักจะมีการสวดแต่พอเป็นพิธี เช่นกับรับศีลแต่พอเป็นพิธีไม่เกิดประโยชน์สมความมุ่งหมาย. เหตุนี้ ธรรมทานมูลนิธิ จึงขอชักชวนให้มีการไหว้พระสวดมนต์ มีคำแปลเป็นไทยด้วยทุกวรรค. นอกจากเป็นการบำเพ็ญสมาธิ ปัญญาของผู้สวดเองแล้ว ถ้ามีผู้ใดฟังสวด เข้าใจไปตามด้วย ก็นับว่าได้บุญถึงสองชั้น คือเป็นการประกาศพระธรรมไปด้วย สำหรับในที่ที่มีผู้ไม่รู้หนังสือจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ไม่รู้หนังสือนั้น ได้ฟัง ได้ฝึกตามกันไปได้ด้วย.

เมื่อจำคำแปลได้แล้ว ไปสวดร่วมในคณะที่สวดแต่คำบาลี ก็จะสวดร่วมกับเขาไปได้ และยังจะระลึกถึงความหมายของคำบาลีที่สวดนั้นได้ เป็นการบำเพ็ญสมาธิ ปัญญา ได้โดยสมบูรณ์ (แม้จะมีการสวดเพียงแต่คำบาลี) ประโยชน์ของการสวดคำแปลจนจำได้ขึ้นใจ มีมากเช่นนี้ ทุกคนควรจะพยายามฝึกซ้อมสวดตามแบบมีคำแปลนี้ ให้ได้อย่างขึ้นใจจริง ๆ.

ธรรมทานมูลนิธิ

สวนโมกขพลาราม อ. ไชยา จ. สุราษฎร์ธานี

สารบัญคู่มือพุทธบริษัท ฉบับสมบูรณ์

	หน้า
คำบูชาพระรัตนตรัย และคำสมาทานศีล	(ก)
ภาค ๑ คำทำวัตรเช้าและเย็น	
คำบูชาพระรัตนตรัย	๑
คำทำวัตรเช้า	
ปุพพภาคนมการ	๒
๑. พุทธาภิถุติ	๒
๒. ธัมมาภิถุติ	๔
๓. สังฆาภิถุติ	๕
๔. รตนัตตยัปปณามคาถา	๖
๕. สังเวคปริกิตตนปาฐะ	๘
๖. ตังขณิกปัจจเวกขณปาฐะ	๑๑ (พิเศษ)
คำทำวัตรเย็น	
๑. พุทธานุสสติ	๑๒
๒. พุทธาภิคีติ	๑๓
๓. ธัมมานุสสติ	๑๕
๔. ธัมมาภิคีติ	๑๖
๕. สังฆานุสสติ	๑๘
๖. สังฆาภิคีติ	๑๙
๗. อตีตปัจจเวกขณปาฐะ	๒๐ (พิเศษ)
ภาค ๒ สวดมนต์พิเศษบางบท	
๑. ปุพพภาคนมการ	๒๑
๒. สรณคมนปาฐะ	๒๑
๓. อัฏฐะสิกขาปทปาฐะ	๒๒
๔. ทวัตติงสาการปาฐะ	๒๓

หน้า

๕. เขมาเขมสรณทีปีกคาถา ๒๔
๖. อริยธนาคาถา ๒๕
๗. ติลักขณาทิคาถา ๒๕
๘. ภาราสุตตคาถา ๒๗
๙. ภัทเทกรัตตคาถา ๒๘
๑๐. ธัมมคาราวาทิคาถา ๒๙
๑๑. โอวาทปาติโมกขคาถา ๓๐
๑๒. ปฐมพุทธภาสิตคาถา ๓๒
๑๓. ปัจฉิมพุทโธวาทปาฐะ ๓๓
๑๔. บทพิจารณาสังขาร ๓๔

ภาค ๒ ผนวก บทกรวดน้ำแผ่เมตตา และสวดมนต์พิเศษบางบท

๑. สัพพปัตติทานคาถา (กรวดน้ำตอนเช้า) ๓๖
๒. ปัฏฐนฐปนคาถา ๓๗
๓. อุททิสสนาธิฏฐานคาถา (กรวดน้ำตอนเย็น) ๔๐
๔. ยันทานิเมกะตัง....(กรวดน้ำพิเศษทยาลุ ประพันธ์) ๔๒
๕. กรวดน้ำยังกัญจิ ๔๓
๖. กรวดน้ำย่อ (สวดมนต์พิธี) ๔๓
๗. อานิสงฆ์แผ่เมตตา (สวดมนต์แปลฉบับหลวง) ๔๔
๘. บทแผ่เมตตา ๔๕
๙. คำสาธุการเมื่อพระเทศน์จบ ๔๖
๑๐. อริยมรรคมีองค์แปด ๔๘
๑๑. ธัมมจักกัปปวัตตนสุตตปาฐะ ๕๓
๑๒. อนัตตลักขณสุตตปาฐะ (สวดมนต์แปลฉบับธรรมรักษา) ๕๙
๑๓. อาทิตตปริยายสุตตปาฐะ (สวดมนต์แปลฉบับหลวง) ๖๖

หน้า

๑๔. อานาปานสติปาฐะที่สมบูรณ์แบบ ๗๓
๑๕. อิทัปปัจจยตาในปฏิจจสมุทปบาท ๗๗
๑๖. ธัมมปหังสนปาฐะ ๘๑
๑๗. ธัมมนิยามสุตตปาฐะ ๘๔
๑๘. โยคฐานาริยสัจจธัมมปาฐะ ๘๖
๑๙. ปรมัตถสภาวธัมมปาฐะ ๘๙
๒๐. มหาพุทธโถมนาการปาฐะ ๑๐๓
๒๑. ปัจจเวกขณ์องค์อุโบสถศีล ๑๐๙
๒๒. ธาตุปัจจเวกขณปาฐะ ๑๑๕
๒๓. ปัพพชิตอภิณหปัจจเวกขณปาฐะ ๑๑๗
๒๔. ปัญจอภิณหปัจจเวกขณ์ ๑๑๙
๒๕. ปรมกัลยาณมิตตคาถา ๑๒๐

ภาค ๓ พระอภิธรรมแปล

๑. พระสังคิณี ๑๒๒
๒. พระวิภังค์ ๑๒๓
๓. พระธาตุกถา ๑๒๔
๔. พระบุคคลบัญญัติ ๑๒๔
๕. พระคถาวัตถุ ๑๒๕
๖. พระยมก ๑๒๖
๗. พระมหาปัฏฐาน ๑๒๖
๘. บังสกุลตาย (อนิจจา ...) ๑๒๗
๙. ธัมมะสังคิณีมาติกา ๑๒๘

หน้า

ภาค ๔ มนต์พิธีแปล

๑. นมการสิทธิคาถา (โยจักขุมา....) ๑๓๒
๒. นโมการัฏฐกคาถา (นะโม อะระโห....) ๑๓๓
๓. มงคลสูตร (อะเสวะนา....) ๑๓๔
๔. กรณียเมตตสูตร (กะระณียะ....) ๑๓๖
๕. ยันทุนนิมิตตัง ๑๓๘
๖. เทวะตาอุยโยชะนะคาถา (ทุกธัปปัตตา....) ๑๓๘
๗. พุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง....) ๑๓๙
๘. ชยันโต (ชะยันโต โพธิยา ...) ๑๔๒
๙. ปราภวสุตตปาฐะ ๑๔๓
๑๐. บุคคล ๔ จำพวก (ตะโม ตะมะปะรายะโน....) ๑๔๕
๑๑. คนจะดีหรือเลวอยู่ที่พฤติกรรมการกระทำ ๑๔๕

ภาค ๕ บทอะนุโมทนาแปล

๑. อะนุโมทะนาคาถา ๑๔๖
๒. โภชะนะทานานุโมทะนาคาถา ๑๔๗
๓. สัพพะโรคะวินิมุตโต ๑๔๗
๔. โสอัตถะลัทโท ๑๔๘
๕. อัคคัปปะสาทะสุตตะคาถา ๑๔๘
๖. กาละทานะสุตตะคาถา ๑๔๙
๗. ติโรกุฑฑะกัณฑะคาถา ๑๕๐
๘. มงคลจักรวาลน้อย ๑๕๑

หน้า

ภาค ๖ บทพิธีกรต่าง ๆ

๑. คำอาราธนาศีล ๕, ศีล ๘ ๑๕๓

๒. คำอาราธนาอุโบสถศีล ๑๕๓

๓. คำอาราธนาศีล ๕, ศีล ๘, (ศีลอุโบสถ) พร้อมกัน ๑๕๔

๔. คำอาราธนาพระปริตร ๑๕๔

๕. คำอาราธนาธรรม ๑๕๕

๖. คำถวายทานสามัญ ๑๕๕

๗. คำถวายสังฆทานสามัญ ๑๕๕

๘. คำถวายสังฆทานอุทิศให้ผู้ตาย ๑๕๖

๙. คำถวายผ้าบ่า ๑๕๖

๑๐. คำถวายเทียนพรรษา ๑๕๗

๑๑. คำถวายเทียนพรรษาพร้อมผ้าอาบน้ำฝน ๑๕๗

๑๒. คำถวายผ้ากฐิน ๑๕๘

๑๓. คำถวายสลากภัตต์ ๑๕๘

๑๔. คำขอบวชชี ๑๕๘

๑๕. คำอธิษฐานเวลายกของที่จะบริจาคเป็นทาน (ตักบาตร) ๑๕๙

๑๖. คำชักผ้าบ่าที่เขาทอดทิ้งไว้ ๑๕๙

๑๗. คำชักผ้าบ่าที่มีเจ้าของคอยรับพร ๑๕๙

๑๘. คำลาสิกขาบท (สึก) ๑๕๙

๑๙. ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ที่จะบวช ๑๖๐

๒๐. ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ศึกษาและปฏิบัติธรรม ๑๖๑

๒๑. คำขอบรรพชาอุปสมบท แบบเอสาหัง ๑๖๒

๒๒. คำอธิษฐานเข้าพรรษา ๑๖๘

๒๓. คำปวารณาออกพรรษา ๑๖๘
๒๔. วิธีแสดงอาบัติ ๑๖๘
๒๕. กิจที่ต้องลาพรรษาหรือสัตตาหะ ๑๖๙
๒๖. คำพินทุผ้า, คำอธิษฐาน, คำเสียสละ, คำคืน, คำวิกัปป์, คำถอน ๑๗๐
๒๗. แบบกรรมวาจาสวดให้ผ้ากฐิน ๑๗๑
๒๘. คำอธิษฐานผ้ากฐิน ๑๗๑
๒๙. คำอนุโมทนากฐิน ๑๗๑
๓๐. คำอุปโลกน์กฐิน ๑๗๒
๓๑. คำทำวัตรพระ ๑๗๓
๓๒. คำนำถวายดอกไม้ธูปเทียนวันมาฆบูชา ๑๗๓
๓๓. คำนำถวายดอกไม้ธูปเทียนวันวิสาขบูชา ๑๗๕
๓๔. คำนำถวายดอกไม้ธูปเทียนวันอาสาฬหบูชา ๑๗๘

บทสวดยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกและอานิสงส์ของยอดพระภัณฑ์ไตรปิฎก พิเศษ
บทสวดพระคาถาชินบัญชร พร้อมคำแปลและอานิสงส์ของพระคาถาชินบัญชร

ภาค ๗ ผนวกพิเศษ

๑. บทสวดพระเจ้าพิมพิสาร ๑๘๑
๒. วิปัสสนาชีวิต ๑๘๖
๓. บทสวดสุญญตาพุทโธ (สัมมทิฏฐิปฏิบัติธรรม) ๑๘๗
๔. การบำรุงพระศาสนา ๑๘๙
๕. บุญที่แท้ ๑๙๐
๖. ระวังถูกหลอกเรี่ยไรบุญ ๑๙๑
๗. มหาปเทสสี่ฝ่ายธรรมะ (หลักสำหรับเทียบว่าธรรมะคำสอนใดเป็นของพระพุทธเจ้า) ๑๙๒
๘. หลักตัดสินธรรมวินัย ๑๙๓
๙. แก่นแท้ของการประพฤติพรหมจรรย์ ๑๙๓
๑๐. เป้าหมายของการประพฤติพรหมจรรย์ ๑๙๔

คำบูชาพระรัตนตรัยและคำสมาทานศีลด้วยตนเอง
สำหรับอุบาสก - อุบาสิกา

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, บริสุทธิ์หมดจดจากกิเลส
เครื่องเศร้าหมองทั้งหลาย, ได้ตรัสรู้ถูกถ้วนดีแล้ว,

อิเมหิ สักกาเรหิ ตัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้, (กราบ)

สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรมคือศาสนา, อันพระผู้มีพระภาคเจ้า, แสดงไว้ดีแล้ว,

อิเมหิ สักกาเรหิ ตัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาซึ่งพระธรรมเจ้านั้น, ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้, (กราบ)

สุปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

หมู่พระสงฆ์ผู้เชื่อฟัง, ของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว,

อิเมหิ สักกาเรหิ ตัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาซึ่งหมู่พระสงฆ์เจ้านั้น, ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้ (กราบ)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ, (ว่า ๓ จบ)

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า, พระองค์นั้น, ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส,
ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง, (ว่าจบเดียว)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ,
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ,
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ,

ข้าพเจ้าขอถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์, เป็นที่พึ่งที่ระลึก,

ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ,
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ,
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ,

แม้ครั้งที่สอง, ข้าพเจ้าขอถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์, เป็นที่พึ่งที่ระลึก,

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ,
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ,
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ,

แม้ครั้งที่สาม, ข้าพเจ้าขอถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์, เป็นที่พึ่งที่ระลึก,

๑. **ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,**
ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, จากการประทุษร้ายร่างกายและชีวิตของผู้อื่น, (พระสงฆ์รับสาธุ)

๒. **อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,**
ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, จากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของเขามิได้ให้, (พระสงฆ์รับสาธุ)

๓. **กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,**
ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, จากการประทุษร้ายของรักของชอบใจของผู้อื่น, (พระสงฆ์รับสาธุ)(ข้อนี้สำหรับผู้สมาทานศีล ๕)

๓. **อะพ์รัห์มะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,**
ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, จากการกระทำอันมิใช่พรหมจรรย์, (พระสงฆ์รับสาธุ)(ข้อนี้สำหรับผู้สมาทานศีล ๘ หรือศีลอุโบสถ)

๔. **มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,**

ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, จากการประทุษร้าย-ผู้อื่นด้วยวาจา, (พระสงฆ์รับสาธุ)

๕. **สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,**

ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, จากการประทุษร้าย-สติสัมปฤดี, โดยการดื่มสุราและเสพของมึนเมาทุกชนิด, อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท, (พระสงฆ์รับสาธุ)

สำหรับผู้สมาทานศีล ๕ สรุปศีลดังนี้ .-

อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ. (ว่า ๓ จบ)

ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, ให้สะอาดบริสุทธิ์ทั้ง ๕ ข้อนี้ (ว่าจบเดียว)

สำหรับผู้สมาทานศีล ๘ หรือศีลอุโบสถ ให้สมาทานศีลข้อต่อไปดังนี้ .-

๖. **วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,**

ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, จากการบริโภคอาหารในยามวิกาล, (พระสงฆ์รับสาธุ)

๗. **นัจจะ คีตะ วาทิตะ วิสูกะ ทัสสะนา, มาลา คันธะวิเลปะนะ ธาระณะ มัณฑะนะ วิภูสะนัฏฐานา, เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,**

ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, จากการฟ้อนรำ, การขับเพลง การประโคมดนตรี, การดูการเล่นชนิดที่เป็นข้าศึกต่อกุศล, การทรัดทรงสวมใส่, การประดับ การตกแต่งตน, ด้วยพวงมาลาเครื่องกลิ่น และเครื่องผัดทา, (พระสงฆ์รับสาธุ)

๘. **อุจจาสะยะนะ มะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ,**

ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, จากการนอนบนที่นอนสูง และที่นอนใหญ่, ข้างในยัดด้วยนุ่นหรือสำลีเป็นต้น, (พระสงฆ์รับสาธุ)

คำสรุปศีลอุโบสถ.–

อิมัง อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญัตตัง อุโปสะถัง, อิมัญจะรัตติง อิมัญจะทิวะสัง, สัมมะเทวะ อะภิรักขิตุง สะมาทิยามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานซึ่งองค์อุโบสถศีล, อันประกอบด้วยองค์แปดประการ, ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้, จะรักษาไว้ให้ดี, มิให้ขาดมิให้ทำลาย, ตลอดสิ้นวันหนึ่งและคืนหนึ่ง. ณ เวลาวันนี้.

คำสรุปศีล ๘

อิมานิ อัฏฐะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ. (ว่า ๓ จบ)

ข้าพเจ้าขอสมาทานในสิกขาบท, ตั้งใจที่จะงดเว้น, ให้สะอาดบริสุทธิ์ ทั้ง ๘ ข้อนี้.

พระสรุปศีล ๕, ศีล ๘, ศีลอุโบสถ สีเลนะ สุคะติงยันติ (เพราะมีศีลจึงทำให้ไปสู่สุคติ), **สีเลนะ โภคะสัมปะทา** (เพราะมีศีลจึงทำให้อุดมสมบูรณ์ด้วยโภคทรัพย์), **สีเลนะ นิพพุติง ยันติ** (เพราะมีศีลจึงทำให้ไปถึงนิพพาน), **ตัสะมาสีลัง วิโสทะเย** (เพราะฉะนั้นขอให้ญาติโยมทั้งหลายพึงตั้งใจรักษาศีล ๕, ศีล ๘, ศีลอุโบสถ, ให้สะอาดบริสุทธิ์หมดจดโดยทุกถ้วนหน้ากันเทอญ.)

๑. คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น พระองค์ใด, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

สฺวากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรมเป็นธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, ตรัสไว้ดีแล้ว,

สุปะฏิบันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, ปฏิบัติดีแล้ว,

ตัม มะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง, อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปีเตหิ อะภิปูชะยามะ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาอย่างยิ่ง, ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น. พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะทั้งหลายเหล่านี้, อันยกขึ้นตามสมควรแล้วอย่างไร,

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปี,

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ, พระผู้มีพระภาคเจ้าแม้ปรินิพพานนานแล้ว, ทรงสร้างคุณอันสำเร็จประโยชน์ไว้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย.

ปัจฉิมา ชะนะตานุกัมปมานะสา,

ทรงมีพระหฤทัยอนุเคราะห์แก่พวกข้าพเจ้า, อันเป็นชนรุ่นหลัง,

อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ,

ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงรับเครื่องสักการะ, อันเป็นบรรณาการของคนทั้งหลายเหล่านี้

อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ,

เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนาน เทอญ.

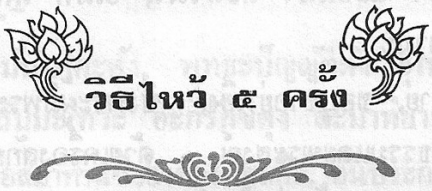
ต่อจากคำบูชาพระรัตนตรัยหน้า ๑

มาตา ปิตุ คุณัง อะหัง วันทามิ,

ข้าพเจ้าไหว้คุณบิดามารดา, ผู้ให้กำเนิดและอุปการะเลี้ยงดูแก่ข้าพเจ้า, (กราบ)

คุรุ อาจาริเย คุณัง อะหัง วันทามิ,

ข้าพเจ้าไหว้คุณครู – อาจารย์, ผู้ให้ความรู้และอบรมสั่งสอนให้ข้าพเจ้าปฏิบัติดี (กราบ)

วิธีไหว้ ๕ ครั้ง

คนเราทุกคน ในวันหนึ่ง ๆ จะต้องไหว้พระให้ได้ ๕ ครั้ง เป็นอย่างน้อย คือ ในเวลาค่ำใกล้จะนอน ตั้งใจระลึกถึงพระรัตนตรัยอันเป็นสรณะอันสูงสุด และท่านผู้มีพระคุณแก่ตน คือ มารดาบิดา และครูบาอาจารย์ โดยประนมมือ

๑. นมัสการพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า **อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ** กราบลงหนหนึ่ง

๒. ไหว้พระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่า **สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ** กราบลงหนหนึ่ง

๓. ไหว้พระสงฆ์สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่า **สุปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ** กราบลงหนหนึ่ง

๔. ไหว้คุณมารดาบิดา ว่า **มัยหัง มาตาปิตูนังวะ, ปาเท วันทามิ สาทะรัง** กราบลงหนหนึ่ง

๕. ไหว้ครูบาอาจารย์ ว่า **บัญญาวุฑฒิกะเร เต เต, ทินโนวาเท นะมามิหัง** กราบลงหนหนึ่ง

ต่อจากนั้น พึงตั้งใจแผ่เมตตาจิตไปในเพื่อนมนุษย์ และสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ว่า ขอให้ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ยืนยงดำรงมั่นเป็นหลักไทย ปราศจากภัยพิบัติอุบัทวันตรายทั้งสิ้น ขอให้ประชาชนอยู่บนผืนแผ่นดินไทย จงอยู่เย็นเป็นสุข ปราศจากความอยู่ร้อนนอนทุกข์ จงมั่งมีศรีสุข ปราศจากความยากจนเข็ญใจ พ้นจากภัยพิบัติอุบัทวันตรายทั้งปวง เทอญ.

ภาค ๑

คำทำวัตร เช้า และ เย็น

(คำบูชาพระรัตนตรัย)

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;

พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน.

(กราบ)

สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว;

ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม.

(กราบ)

สุปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว;

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์.

(กราบ)

คำทำวัตรเช้า

(ปุพพภาคนมการ)

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต,	ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น;
อะระหะโต,	ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส;
สัมมาสัมพุทธัสสะ.	ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.
	(๓ ครั้ง)

....

๑. พุทธาภิถุติ

(หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส ตะถาคะโต,	พระตถาคตเจ้านั้น พระองค์ใด;
อะระหัง,	เป็นผู้ไกลจากกิเลส;
สัมมาสัมพุทโธ,	เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;
วิชชาจะระณะสัมปันโน,	เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ;
สุคะโต,	เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี;
โลกะวิทู,	เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง;
อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,	เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้ อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า;

สัตถา เทวะมะนุสสานัง, เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย;
พุทโธ, เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม;
ภะคะวา, เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์;
โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพ๎รห๎มะกัง, สัสสะมะณะ-พ๎รา๎หมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัต๎วา ปะเวเทสิ, พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ได้ทรงทำความดับทุกข์ให้แจ้งด้วยพระปัญญาอันยิ่งเองแล้ว, ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดา, มาร พรหม, และหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์, พร้อมทั้งเทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม;
โย ธัมมัง เทเสสิ, พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ทรงแสดงธรรมแล้ว;
อาทิกัล๎याณัง, ไพเราะในเบื้องต้น,
มัชเฌกัล๎याณัง, ไพเราะในท่ามกลาง,
ปะริโยสานะกัล๎याณัง, ไพเราะในที่สุด,
สาตถัง สะพ๎यัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พ๎รห๎มะจะริยัง ปะกาเสสิ, ทรงประกาศพรหมจรรย์ คือแบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ บริสุทธิ์ บริบูรณ์ สิ้นเชิง, พร้อมทั้งอรรถะ (คำอธิบาย) พร้อมทั้งพยัญชนะ (หัวข้อ);
ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ, ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น;
ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระพุทธคุณ)

....

๒. ธัมมาภิถุติ

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, พระธรรมนั้นใด, เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสไว้ดีแล้ว;

สันทิฏฐิโก, เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง;

อะกาลิโก, เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล;

เอหิปัสสิโก, เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด;

โอปะนะยิโก, เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว;

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ, เป็นสิ่งที่ผู้รู้รู้ได้เฉพาะตน;

ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ, ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระธรรมนั้น;

ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระธรรมนั้น ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระธรรมคุณ)

....

๓. สังฆาภิถุติ

(หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สุปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว;

อุชุปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว;

ญายะปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว;

สามีจิปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว;

ยะทิทัง, ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ :

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ;[1]

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, นั่นแหละ สงฆ์สาวก องพระผู้มีพระภาคเจ้า;

อาหุเนยโย, เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา;

ปาหุเนยโย, เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ;

ทักขิเณยโย, เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน;

อัญชะลิกะระณีโย, เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี;

---

๑. สี่คู่คือ โสดาบัตติมรรค โสดาบัตติผล, สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล, อนาคามิมรรค อนาคามิผล, อรหัตตมรรค อรหัตตผล.

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ, เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า;

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ, ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระสงฆ์หมู่นั้น;

ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์หมู่นั้น ด้วยเศียรเกล้า;

(กราบระลึกพระสังฆคุณ)

....

๔. รตนัตตยัปปณามคาถา

(หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ
สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐัญจะ ภะณามะ เส.)

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว,
พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณาดุจห้วงมหรรณพ;

โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน,
พระองค์ใด มีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด;

โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก,
เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาป และอุปกิเลสของโลก;

วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,
ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ.

ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน,
พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรืองเปรียบดวงประทีป;

โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,
จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพพาน, ส่วนใด

โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,

ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ, และส่วนใดที่ชี้แนวแห่งโลกุตตระนั้น;

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ.

สังโฆ สุเขตตาภัยะติเขตตะสัญญิโต,

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่กว่านาบุญอันดีทั้งหลาย;

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน, ตรัสรู้ตามพระสุคต, หมู่ใด;

โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส,

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล เป็นพระอริยเจ้า มีปัญญาดี;

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ.

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง,

วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง,

ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา,

มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา.

บุญใด ที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งวัตถุสาม, คือพระรัตนตรัย อันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว. ได้กระทำแล้วเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้นี้, ขออุปัททวะ (ความชั่ว) ทั้งหลาย, จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วยอำนาจความสำเร็จอันเกิดจากบุญนั้น.

....

๕. สังเวคปริกิตตนปาฐะ

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน,

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้ว ในโลกนี้;

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;

ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก,

และพระธรรมที่ทรงแสดง เป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์;

อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก,

เป็นเครื่องสงบกิเลส, เป็นไปเพื่อปรินิพพาน;

สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต,

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม, เป็นธรรมที่พระสุคตประกาศ;

มะยันตัง ธัมมัง สุต๎วา เอวัง ชานามะ :-

พวกเราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว, จึงได้รู้อย่างนี้ว่า :-

ชาติปี ทุกขา, แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์;

ชะราปี ทุกขา, แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์;

มะระณัมปี ทุกขัง, แม้ความตายก็เป็นทุกข์;

โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปี ทุกขา,

แม้ความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์;

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์;

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข, ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์;
ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,
มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์;
สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา,
ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธ์ทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์;
เสยยะถีทัง, ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ :-
รูปูปาทานักขันโธ, ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือรูป;
เวทะนูปาทานักขันโธ, ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือเวทนา;
สัญญูปาทานักขันโธ, ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสัญญา;
สังขารูปาทานักขันโธ, ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสังขาร;
วิญญาณูปาทานักขันโธ, ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือวิญญาณ;
เยสัง ปะริญญายะ, เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้อุปาทานขันธ์ เหล่านี้เอง,
ธะระมาโน โส ภะคะวา, จึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่,
เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ, ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย เช่นนี้เป็นส่วนมาก;
เอวังภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี พะหุลา ปะวัตตะติ,
อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ย่อมเป็นไปในสาวกทั้งหลาย, ส่วนมาก, มีส่วนคือการจำแนกอย่างนี้ว่า :-
รูปัง อะนิจจัง, รูปไม่เที่ยง;
เวทะนา อะนิจจา, เวทนาไม่เที่ยง;

สัญญา อะนิจจา, สัญญาไม่เที่ยง;
สังขารา อะนิจจา, สังขารไม่เที่ยง;
วิญญาณัง อะนิจจัง, วิญญาณไม่เที่ยง;
รูปัง อะนัตตา, รูปไม่ใช่ตัวตน;
เวทะนา อะนัตตา, เวทนาไม่ใช่ตัวตน;
สัญญา อะนัตตา, สัญญาไม่ใช่ตัวตน;
สังขารา อะนัตตา, สังขารไม่ใช่ตัวตน;
วิญญาณัง อะนัตตา, วิญญาณไม่ใช่ตัวตน.
สัพเพ สังขารา อะนิจจา, สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง;
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ. ธรรมทั้งหลายทั้งปวง ไม่ใช่ตัวตน ดังนี้.
เต (ตา)[๑] **มะยัง โอติณณามหะ,** พวกเราทั้งหลาย เป็นผู้ถูกครอบงำแล้ว;
ชาติยา, โดยความเกิด;
ชะรามะระเณนะ, โดยความแก่ และความตาย;
โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ, โดยความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจ ทั้งหลาย;
ทุกโขติณณา, เป็นผู้ถูกความทุกข์ หยั่งเอาแล้ว;
ทุกขะปะเรตา, เป็นผู้มีความทุกข์ เป็นเบื้องหน้าแล้ว;
อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญา-เยถาติ. ทำไฉน การทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้, จะพึงปรากฏชัด แก่เราได้.

---

๑. คำที่อยู่ในวงเล็บต่อท้ายเช่นนี้ สำหรับผู้หญิงว่า.

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา,
เราทั้งหลายผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้ปรินิพ-
พานนานแล้ว พระองค์นั้น เป็นสรณะ;
ธัมมัญจะ สังฆัญจะ, ถึงพระธรรมด้วย, ถึงพระสงฆ์ด้วย;
ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ
อะนุปะฏิปัชชามะ, จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่ ซึ่งคำสั่งสอนของพระผู้มี
พระภาคเจ้านั้นตามสติกำลัง,
สา สา โน ปะฏิปัตติ, ขอให้ความปฏิบัตินั้น ๆ ของเราทั้งหลาย;
อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.
จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

(จบคำทำวัตรเช้า)

(สำหรับภิกษุสามเณรสวด)

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง,
เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง
แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น;
สัทธา อะคาร์สมา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา,
เป็นผู้มีศรัทธา ออกบวชจากเรือน ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว,
ตัสมิง ภะคะวะติ พ์รห์มะจะริยัง จะรามะ,
ประพฤติอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น,
ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะมาปันนา;
ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็นเครื่องเลี้ยงชีวิต ของภิกษุทั้งหลาย;
ตัง โน พรหมะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ,
ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น, จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

บทสวดมนต์แปล ตังขณิกปัจจเวกขณปาฐะ

(หันทะ มะยัง ตังขะณิกะปั๋จจะเวกขณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(ข้อว่าด้วยจีวร)

ปะฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง ปะฏิเสวามิ, เราย่อมพิจารณาโดยแยบคาย แล้วนุ่งห่มจีวร, **ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,** เพียงเพื่อบำบัดความหนาว, **อุณ์หัสสะ ปะฏิฆาตายะ,** เพื่อบำบัดความร้อน, **ทังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริง-สะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,** เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เล็กๆ คลานทั้งหลาย, **ยาวะเทวะ หิริโกปีนะปะฏิจฉาทะนัตถัง,** และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะ อันให้เกิดความละอาย.

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต)

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ, เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วฉันบิณฑบาต, **เนวะทะวายะ,** ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน, **นะ มะทายะ,** ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเมามัน เกิดกำลังพลังทางกาย, **นะ มัณฑะนายะ,** ไม่ให้เป็นไปเพื่อประดับ, **นะ วิภูสะนายะ,** ไม่ให้เป็นไปเพื่อตกแต่ง, **ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา,** แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้, **ยาปะนายะ,** เพื่อความเป็นไปได้ของอัตตภาพ, **วิหิงสุปะระติยา,** เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย, **พ์รห์มะจะริยานุคคะหายะ,** เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์, **อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหัง-ขามิ,** ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับเสียได้ ซึ่งทุกขเวทนาเก่า คือความหิว, **นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ,** และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น, **ยาต์รา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ,** อนึ่ง, ความเป็นไปโดยสะดวกแห่งอัตตภาพนี้ด้วยความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย, จักมีแก่เรา, ดังนี้.

สวดมนต์บทพิเศษ

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ)

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ปะฏิเสวามิ, เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วใช้สอยเสนาสนะ, **ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,** เพียงเพื่อบำบัดความหนาว, **อุณ์หัสสะ ปะฏิฆาตายะ,** เพื่อบำบัดความร้อน, **ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,** เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย, **ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง,** เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดินฟ้าอากาศ, และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้ ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวนา.

(ข้อว่าด้วยคิลานเภสัช)

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ, เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วบริโภคเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้, **ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ,** เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิดขึ้นแล้ว มีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล, **อัพยาบัชฌะปะระมะตายาติ,** เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียน เป็นอย่างยิ่ง ดังนี้.

คำทำวัตรเย็น

(คำบูชาพระ และปุพพภาคนมการ ใช้อย่างเดียวกับคำทำวัตรเช้า)

๑. พุทธานุสสติ

(หันทะ มะยัง พุทธานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัล์ยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต, ก็กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ได้พุ่งไปแล้วอย่างนี้ว่า :-

อิติปิ โส ภะคะวา, เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ;
อะระหัง, เป็นผู้ไกลจากกิเลส ;
สัมมาสัมพุทโธ, เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ;
วิชชาจะระณะสัมปันโน, เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ ;
สุคะโต, เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี ;
โลกะวิทู, เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ;
อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ, เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า ;
สัตถา เทวะมะนุสสานัง, เป็นครูผู้สอน ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ;
พุทโธ, เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ;
ภะคะวา ติ. เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ดังนี้.

....

๒. พุทธาภิคีติ

(หันทะ มะยัง พุทธาภิคีตัง กะโรมะ เส.)

พุทธวาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต,
พระพุทธเจ้าประกอบด้วยคุณ มีความประเสริฐแห่งอรหันตคุณ เป็นต้น;

สุทธาภิ ญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,
มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ และพระกรุณาอันบริสุทธิ์;

โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร,
พระองค์ใด ทรงกระทำชนที่ดีให้เบิกบาน ดุจอาทิตย์ทำบัวให้บาน;

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง.
ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์ ผู้ไม่มีกิเลส พระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า.

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,
พระพุทธเจ้าพระองค์ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย;

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,
ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่หนึ่งด้วยเศียรเกล้า;

พุทธัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี) วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,
ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธเจ้า, พระพุทธเจ้าเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า;

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,
พระพุทธเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์ แก่ข้าพเจ้า;

พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,
ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระพุทธเจ้า;

วันทันโตหัง (ตี่หัง) จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง,
ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม ซึ่งความตรัสรู้ดีของพระพุทธเจ้า;
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,
สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระพุทธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า;
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,
ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา ของพระศาสดา;
พุทธัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระพุทธเจ้า ได้ขวนขวายบุญใด ในบัดนี้;
สัพเพปี อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.
อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

....

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,
ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี;
พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระพุทธเจ้า;
พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
ขอพระพุทธเจ้า จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระพุทธเจ้า ในกาลต่อไป.[๑]

....

๓. ธัมมานุสสติ

(หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว;

สันทิฏฐิโก, เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง

อะกาลิโก, เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล;

เอหิปัสสิโก, เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด;

โอปะนะยิโก, เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว;

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ ติ. เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้.

....

---

๑. บทขอให้งดโทษนี้ มิได้เป็นการขอล้างบาป, เป็นเพียงการเปิดเผยตัวเอง; และคำว่าโทษในที่นี้ มิได้หมายถึงกรรม : หมายเพียงโทษเล็กน้อยซึ่งเป็น "ส่วนตัว" ระหว่างกันที่พึงอโหสิกันได้. การขอขมาชนิดนี้ ล่าเร็จผลได้ในเมื่อผู้ขอตั้งใจทำจริงๆ, และเป็นเพียงศีลธรรม หรือสิ่งที่ควรประพฤติ.

๔. ธัมมาภิคีติ

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีตัง กะโรมะ เส.)

สฺวากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,

พระธรรม เป็นสิ่งที่ประเสริฐเพราะประกอบด้วยคุณ คือความที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น;

โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท,

เป็นธรรมอันจำแนกเป็น มรรค ผล ปริยัติ และนิพพาน;

ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี,

เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม จากการตกไปสู่โลกที่ชั่ว;

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง.

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น อันเป็นเครื่องขจัดเสียซึ่งความมืด.

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย;

ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่สอง ด้วยเศียรเกล้า:

ธัมมัสสาหัสฺมิ ทาโส (ทาสี) วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม, พระธรรมเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า;

ธัมโม ทุกขัสสะ ฯาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า;

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระธรรม;

วันทันโตหัง (ตี่หัง) จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม ซึ่งความเป็นธรรมดีของพระธรรม,

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา ของพระศาสดา;

ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระธรรม ได้ขวนขวายบุญใด ในบัดนี้;

สัพเพปี อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

....

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี;

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระธรรม;

ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระธรรม จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระธรรม ในกาลต่อไป.

....

๕. สังฆานุสสติ

(หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

สุปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว;

อุชุปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว;

ญายะปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว;

สามีจิปะฏิบันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว;

ยะทิทัง, ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ :

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ;

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า;

อาหุเนยโย, เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา;

ปาหุเนยโย, เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ;

ทักขิเณยโย, เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน;

อัญชะลิกะระณีโย, เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี;

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสา ติ.

เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้.

....

๖. สังฆาภิคีติ

(หันทะ มะยัง สังฆาภิคีตัง กะโรมะ เส.)

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาทิยุตโต,

พระสงฆ์ที่เกิดโดยพระสัทธรรม ประกอบด้วยคุณมีความปฏิบัติดีเป็นต้น;

โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏโฐ,

เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคลอันประเสริฐ แปดจำพวก;

สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,

มีกายและจิต อันอาศัยธรรมมีศีลเป็นต้น อันบวร;

วันทามะหัง ตะมะริยานะคะณัง สุสุทธัง.

ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้น อันบริสุทธิ์ด้วยดี.

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระสงฆ์ หมู่ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย;

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก องค์ที่สาม ด้วยเศียรเกล้า;

สังฆัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี) วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์, พระสงฆ์เป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า;

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า;

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระสงฆ์;

วันทันโตหัง (ตี่หัง) จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม ซึ่งความปฏิบัติดีของพระสงฆ์;

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา ของพระศาสดา;

สังฆัง เม วันทะมาเนนะ (มานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์ ได้ขวนขวายบุญใด ในบัดนี้;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

....

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี;

สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระสงฆ์;

สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระสงฆ์ จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระสงฆ์ ในกาลต่อไป.

(จบคำทำวัตรเย็น)

....

สวดมนต์บทพิเศษ

บทสวดมนต์แปล อตีตปัจจเวกขณปาฐะ

(หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส)

(ข้อว่าด้วยจีวร)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต์วา ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง, จีวรใด อันเรานุ่งห่มแล้ว ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้, **ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ** จีวรนั้น เรานุ่งห่มแล้ว เพียงเพื่อบำบัดความหนาว, **อุณ์หัสสะ ปะฏิฆาตายะ,** เพื่อบำบัดความร้อน, **ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,** เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เล็กเล็กคลานทั้งหลาย, **ยาวะเทวะ หิริโกปีนะปะฏิจฉาทะนัตถัง,** และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะ อันให้เกิดความละอาย.

(ข้อว่าด้วยบิณฑบาต)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต์วา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต, บิณฑบาตใด อันเราฉันแล้ว ไม่ทันพิจารณาในวันนี้, **โส เนวะ ทะวายะ,** บิณฑบาตนั้น เราฉันแล้ว ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน, **นะ มะทายะ,** ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเมามัน เกิดกำลังพลังทางกาย, **นะ มัณฑะนายะ,** ไม่ใช่เป็นไปเพื่อประดับ, **นะ วิภูสะนายะ,** ไม่ใช่เป็นไปเพื่อตกแต่ง, **ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา,** แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้, **ยาปะนายะ,** เพื่อความเป็นไปได้ของอัตตภาพ, **วิหิงสุปะระติยา,** เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย, **พ์รห์มะจะริยานุคคะหายะ,** เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์, **อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ,** ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับเสียได้ซึ่งทุกขเวทนาเก่า คือความหิว, **นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ,** และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น, **ยาตฺรา**

สวดมนต์บทพิเศษ

จะ เม ภะวิสสะติ, อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ, อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่งอัตตภาพนี้ด้วย, ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย, จักมีแก่เรา, ดังนี้.

(ข้อว่าด้วยเสนาสนะ)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง, เสนาสนะใด อันเราใช้สอยแล้ว ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้, **ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,** เสนาสนะนั้น เราใช้สอยแล้ว เพียงเพื่อบำบัดความหนาว, **อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ,** เพื่อบำบัดความร้อน **ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,** เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจาก เหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย, **ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง,** เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดินฟ้าอากาศ, และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้ ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวนา.

(ข้อว่าด้วยคิลานเภสัช)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร ปะริภุตโต, คิลานเภสัชบริขารใด อันเราบริโภคแล้ว ไม่ทันพิจารณา ในวันนี้, **โส ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ,** คิลานเภสัชบริขารนั้น เราบริโภคแล้ว เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนา อันบังเกิดขึ้นแล้ว มีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล, **อัพยาปัชฌะปะระมะตายาติ,** เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียน เป็นอย่างยิ่ง, ดังนี้.

ภาค ๒

สวดมนต์พิเศษ บางบท

๑. ปุพพภาคนมการ

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต, ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น;
อะระหะโต, ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส;
สัมมาสัมพุทธัสสะ. ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(๓ ครั้ง)

....

๒. สรณคมนปาฐะ

(หันทะ มะยัง ติสะระณะคะมะนะปาฐัง ภะณามะ เส.)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ,
ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ;
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ,
ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรม เป็นสรณะ;
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ,
ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์ เป็นสรณะ;
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ,
แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ;

ทุติยัมปี ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ,
แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรม เป็นสรณะ;
ทุติยัมปี สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ,
แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์ เป็นสรณะ;
ตะติยัมปี พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ,
แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ;
ตะติยัมปี ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ,
แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรม เป็นสรณะ;
ตะติยัมปี สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.
แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์ เป็นสรณะ.

....

๓. อัฏฐสิกขาปทปาฐะ

(หันทะ มะยัง อัฏฐะสิกขาปะทะปาฐัง ภะณามะ เส.)

ปาณาติปาตา เวระมะณี, เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฆ่า;
อะทินนาทานา เวระมะณี, เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้แล้ว;
อะพ๎รัห๎มะจะริยา เวระมะณี, เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการกระทำอันมิใช่พรหมจรรย์;
มุสาวาทา เวระมะณี, เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดไม่จริง;
สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี, เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการเสพของเมา มีสุรา และเมรัย เป็นต้น, อันเป็นที่ตั้งของความประมาท;
วิกาละโภชะนา เวระมะณี, เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล;

นัจจะ คีตะ วาทิตะ วิสูกะ ทัสสะนะ มาลา คันธะ วิเลปะนะ ธาระณะ มัณฑะนะ วิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฟ้อนรำ, การขับเพลง การดนตรี, การดูการเล่นชนิดเป็นข้าศึกต่อกุศล, การทัดทรงสวมใส่ การประดับ การตกแต่งตน, ด้วยพวงมาลา ด้วยเครื่องกลิ่น และเครื่องผัดทา;

อุจจาสะยะนะ มะหาสะยะนา เวระมะณี.

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการนั่งนอนบนที่นอนสูง และที่นอนใหญ่.

....

๔. ทวัตติงสาการปาฐะ

(หันทะ มะยัง ทวัตติงสาการะปาฐัง ภะณามะ เส.)

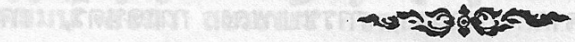
อัตถิ อิมัสฺมิง กาเย, ในร่างกายนี้มี : **เกสา** ผมทั้งหลาย, **โลมา** ขนทั้งหลาย, **นะขา** เล็บทั้งหลาย, **ทันตา** ฟันทั้งหลาย, **ตะโจ** หนัง, **มังสัง** เนื้อ, **นะหารู** เอ็นทั้งหลาย, **อัฏฐี** กระดูกทั้งหลาย, **อัฏฐิมิญชัง** เยื่อในกระดูก, **วักกัง** ไต, **หะทะยัง** หัวใจ, **ยะกะนัง** ตับ, **กิโลมะกัง** พังผืด, **ปีหะกัง** ม้าม, **ปัปผาสัง** ปอด, **อันตัง** ลำไส้, **อันตะคุณัง** ลำไส้สุด, **อุทะริยัง** อาหารในกระเพาะ, **กะรีสัง** อุจจาระ, **ปีตตัง** น้ำดี, **เสม์หัง** เสลด, **ปุพโพ** หนอง, **โลหิตัง** โลหิต, **เสโท** เหงื่อ, **เมโท** มัน, **อัสสุ** น้ำตา, **วะสา** น้ำเหลือง, **เขโฬ** น้ำลาย, **สิงฆานิกา** น้ำเมือก, **ละสิกา** น้ำลื่นหล่อข้อ, **มุตตัง** น้ำมูตร, **มัตถะเก มัตถะลุงคัง** เยื่อมันสมอง ในกระโหลกศีรษะ, **อิติ** ดังนี้แล.

....

คำแปลโกฏฐาส ๓๒ นี้ มีผิดจากที่เคยแปลมาก่อนบ้าง ทั้งนี้โดยสอบสวนค้นคว้าได้ใหม่ ซึ่งใกล้ต่อความถูกต้องมากกว่า จึงแปลไว้ดังนี้ *- ผู้แปล*

๕. เขมาเขมสรณทีปีกคาถา

(หันทะ มะยัง เขมาเขมะสะระณะทีปีกะคาถาโย ภะณามะ เส.)

พะหุง เว สะระณัง ยันติ บัพพะตานิ วะนานิ จะ,
อารามะรุกขะเจตยานิ มะนุสสา ภะยะตัชชิตา,
มนุษย์เป็นอันมาก เมื่อเกิดมีภัยคุกคามแล้ว, ก็ถือเอาภูเขาบ้าง
ป่าไม้บ้าง, อาราม และรุกขเจดีย์บ้าง เป็นสรณะ;

เนตัง โข สะระณัง เขมัง เนตัง สะระณะมุตตะมัง,
เนตัง สะระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.
นั่น มิใช่สรณะอันเกษมเลย, นั่น มิใช่สรณะอันสูงสุด;
เขาอาศัยสรณะ นั่นแล้ว ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้.

โย จะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ สะระณัง คะโต,
จัตตาริ อะริยะสัจจานิ สัมมัปปัญญายะ บัสสะติ,
ส่วนผู้ใดถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะแล้ว,
เห็นอริยสัจจ์คือ ความจริงอันประเสริฐสี่ ด้วยปัญญาอันชอบ;

ทุกขัง ทุกขะสะมุปปาทัง ทุกขัสสะ จะ อะติกกะมัง,
อะริยัญจัฏฐังคิกัง มัคคัง ทุกขูปะสะมะคามินัง,
คือเห็นความทุกข์, เหตุให้เกิดทุกข์, ความก้าวล่วงทุกข์เสียได้,
และหนทางมีองค์แปดอันประเสริฐ เครื่องถึงความระงับทุกข์;

เอตัง โข สะระณัง เขมัง เอตัง สะระณะมุตตะมัง,
เอตัง สะระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.
นั่นแหละ เป็นสรณะอันเกษม, นั่น เป็นสรณะอันสูงสุด;
เขาอาศัยสรณะ นั่นแล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้.

....

๖. อริยธนคาถา

(หันทะ มะยัง อะริยะธะนะคาถาโย ภะณามะ เส.)

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต อะจะลา สุปะติฏฐิตา,
ศรัทธา ในพระตถาคตของผู้ใด ตั้งมั่นอย่างดี ไม่หวั่นไหว;
สีลัญจะ ยัสสะ กัล๎ยาณัง อะริยะกันตัง ปะสังสิตัง,
และศีลของผู้ใดงดงาม เป็นที่สรรเสริญที่พอใจ ของพระอริยเจ้า;
สังเฆ ปะสาโท ยัสสัตถิ อุชุภูตัญจะ ทัสสะนัง,
ความเลื่อมใสของผู้ใดมีในพระสงฆ์, และความเห็นของผู้ใดตรง;
อะทะฬิทโทติ ตัง อาหุ อะโมฆันตัสสะ ชีวิตัง,
บัณฑิตกล่าวเรียกเขาผู้นั้นว่า คนไม่จน, ชีวิตของเขาไม่เป็นหมัน;
ตัส๎มา สัทธัญจะ สีลัญจะ ปะสาทัง ธัมมะทัสสะนัง,
อะนุยุญเชถะ เมธาวี สะรัง พุทธานะสาสะนัง.
เพราะฉะนั้น เมื่อระลึกได้ ถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอยู่, ผู้มีปัญญา
ควรก่อสร้างศรัทธา ศีล ความเลื่อมใส และความเห็นธรรม ให้เนืองๆ.

....

๗. ติลักขณาทิคาถา

(หันทะ มะยัง ติลักขะณาทิคาถาโย ภะณามะ เส.)

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,
เมื่อใดบุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง;
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา,
เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่เป็นทุกข์ ที่ตนหลง;
นั่นแหละ เป็นทางแห่งพระนิพพาน อันเป็นธรรมหมดจด.

สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,
เมื่อใด บุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์;
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา,
เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่เป็นทุกข์ ที่ตนหลง;
นั่นแหละ เป็นทางแห่งพระนิพพาน อันเป็นธรรมหมดจด.
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,
เมื่อใด บุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา;
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา,
เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่เป็นทุกข์ ที่ตนหลง;
นั่นแหละ เป็นทางแห่งพระนิพพาน อันเป็นธรรมหมดจด.
อัปปะกา เต มะนุสเสสุ เย ชะนา ปาระคามิโน,
ในหมู่มนุษย์ทั้งหลาย, ผู้ที่ถึงฝั่งแห่งพระนิพพานมีน้อยนัก;
อะถายัง อิตะรา ปะชา ตีระเมวานุธาวะติ,
หมู่มนุษย์นอกนั้น ย่อมวิ่งเลาะอยู่ตามฝั่งในนี่เอง.
เย จะ โข สัมมะทักขาเต ธัมเม ธัมมานุวัตติโน,
ก็ชนเหล่าใดประพฤติสมควรแก่ธรรม ในธรรมที่ตรัสไว้ชอบแล้ว;
เต ชะนา ปาระเมสสันติ มัจจุเธยยัง สุทุตตะรัง,
ชนเหล่านั้นจักถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน; ข้ามพ้นบ่วงแห่งมัจจุที่ข้ามได้ยากนัก.
กัณหัง ธัมมัง วิปปะหายะ สุกกัง ภาเวถะ ปัณฑิโต,
จงเป็นบัณฑิตละธรรมดำเสีย แล้วเจริญธรรมขาว;
โอกา อะโนกะมาคัมมะ วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง,
ตัตราภิระติมิจเฉยยะ หิตวา กาเม อะกิญจะโน.
จงมาถึงที่ไม่มีน้ำ จากที่มีน้ำ, จงละกามเสีย, เป็นผู้ไม่มีความกังวล;
จงยินดีเฉพาะต่อพระนิพพานอันเป็นที่สงัด ซึ่งสัตว์ยินดีได้ โดยยาก.

....

๘. ภารสุตตคาถา

(หันทะ มะยัง ภาระสุตตะคาถาโย ภะณามะ เส.)

ภารา หะเว ปัญจักขันธา,
ขันธ์ทั้งห้า เป็นของหนักเน้อ;
ภาระหาโร จะ ปุคคะโล,
บุคคลแหละ เป็นผู้แบกของหนักพาไป;
ภาราทานัง ทุกขัง โลเก,
การแบกถือของหนัก เป็นความทุกข์ ในโลก;
ภาระนิกเขปะนัง สุขัง,
การสลัดของหนัก ทิ้งลงเสีย เป็นความสุข;
นิกขิปีต์วา คะรุง ภารัง,
พระอริยะเจ้า สลัดทิ้งของหนัก ลงเสียแล้ว;
อัญญัง ภารัง อะนาทิยะ,
ทั้งไม่หยิบฉวยเอาของหนักอันอื่น ขึ้นมาอีก:
สะมูลัง ตัณหัง อัพพุย์หะ,
ก็เป็นผู้ถอนตัณหาขึ้นได้ กระทั่งราก;
นิจฉาโต ปะรินิพพุโต.
เป็นผู้หมดสิ้งปรารถนา ดับสนิทไม่มีส่วนเหลือ.

....

๙. ภัทเทกรัตตคาถา

(หันทะ มะยัง ภัทเทกะรัตตะคาถาโย ภะณามะ เส.)

อะตีตัง นานฺวาคะเมยยะ นัปปะฏิกังเข อะนาคะตัง,

บุคคลไม่ควรตามคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว ด้วยอาลัย;
และไม่พึงพะวงถึงสิ่งที่ยังไม่มาถึง;

ยะทะตีตัมปะหีนันตัง อัปปัตตัญจะ อะนาคะตัง,

สิ่งเป็นอดีตก็ละไปแล้ว; สิ่งเป็นอนาคตก็ยังไม่มา;

ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ,
อะสังหิรัง อะสังกุปปัง ตัง วิทธา มะนุพ๎รูหะเย.

ผู้ใดเห็นธรรมอันเกิดขึ้นเฉพาะหน้าในที่นั้น ๆ อย่างแจ่มแจ้ง;
ไม่ง่อนแง่นคลอนแคลน; เขาควรพอกพูนอาการเช่นนั้นไว้.

อัชเชวะ กิจจะมาตัปปัง โก ชัญญา มะระณัง สุเว,

ความเพียรเป็นกิจที่ต้องทำวันนี้, ใครจะรู้ความตาย แม้พรุ่งนี้;

นะ หิ โน สังคะรันเตนะ มะหาเสเนนะ มัจจุนา,

เพราะการผัดเพี้ยนต่อมัจจุราชซึ่งมีเสนามาก ย่อมไม่มีสำหรับเรา;

เอวังวิหาริมาตาปิง อะโหรัตตะมะตันทิตัง,
ตัง เว ภัทเทกะรัตโตติ สันโต อาจิกขะเต มุนิ.

มุนีผู้สงบ ย่อมกล่าวเรียก ผู้มีความเพียรอยู่เช่นนั้น, ไม่เกียจคร้าน
ทั้งกลางวันกลางคืน ว่า, "ผู้เป็นอยู่แม้เพียงราตรีเดียว ก็น่าชม".

....

๑๐. ธัมมคารวาทิคาถา

(หันทะ มะยัง ธัมมะคาระวาทิคาถาโย ภะณามะ เส.)

เย จะ อะตีตา สัมพุทธา เย จะ พุทธา อะนาคะตา,
โย เจตะระหิ สัมพุทโธ พะหุนนัง โสกะนาสะโน,

พระพุทธเจ้าบรรดาที่ล่วงไปแล้วด้วย, ที่ยังไม่มาตรัสรู้ด้วย,
และพระพุทธเจ้าผู้ขจัดโศกของมหาชนในกาลบัดนี้ ด้วย;

สัพเพ สัทธัมมะคะรุโน วิหะริงสุ วิหาติ จะ,
อะถาปี วิหะริสสันติ เอสา พุทธานะธัมมะตา.

พระพุทธเจ้าทั้งปวงนั้น ทุกพระองค์ เคารพพระธรรม,
ได้เป็นมาแล้วด้วย, กำลังเป็นอยู่ด้วย, และจักเป็นด้วย,
เพราะธรรมดา ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นเช่นนั้นเอง.

ตัส์มา หิ อัตตะกาเมนะ มะหัตตะมะภิกังขะตา,
สัทธัมโม คะรุกาตัพโพ สะรัง พุทธานะสาสะนัง.

เพราะฉะนั้น บุคคลผู้รักตน หวังอยู่เฉพาะคุณเบื้องสูง, เมื่อระลึกได้
ถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอยู่, จงทำความเคารพพระธรรม.

นะ หิ ธัมโม อะธัมโม จะ อุโภ สะมะวิปากิโน,

ธรรม และ อะธรรม จะมีผลเหมือนกันทั้งสองอย่าง หามิได้;

อะธัมโม นิระยัง เนติ ธัมโม ปาเปติ สุคะติง.

อะธรรม ย่อมนำไปนรก, ธรรม ย่อมนำให้ถึงสุคติ.

ธัมโม หะเว รักขะติ ธัมมะจาริง,

ธรรมแหละ ย่อมรักษา ผู้ประพฤติธรรมเป็นนิจ;

ธัมโม สุจิณโณ สุขะมาวะหาติ,

ธรรมที่ประพฤติดีแล้ว ย่อมนำสุขมาให้ตน;

เอสานิสังโส ธัมเม สุจิณเณ.

นี่เป็นอานิสงส์ ในธรรมที่ตนประพฤติดีแล้ว.

....

๑๑. โอวาทปาติโมกขคาถา

(หันทะ มะยัง โอวาทะปาติโมกขะคาถาโย ภะณามะ เส.)

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง,

การไม่ทำบาปทั้งปวง;

กุสะลัสสูปะสัมปะทา,

การทำกุศลให้ถึงพร้อม;

สะจิตตะปะริโยทะปะนัง,

การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ;

เอตัง พุทธานะสาสะนัง.

ธรรม ๓ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

ขันตี ปะระมัง ตะโป ตีติกขา,

ขันตี คือความอดกลั้น เป็นธรรมเครื่องเผากิเลสอย่างยิ่ง;

นิพพานัง ปะระมัง วะทันติ พุทธา,

ผู้รู้ทั้งหลาย กล่าวพระนิพพานว่าเป็นธรรมอันยิ่ง;

นะ หิ บัพพะชิโต ปะรูปะฆาตี,

ผู้กำจัดสัตว์อื่นอยู่ ไม่ชื่อว่าเป็นบรรพชิตเลย;

สะมะโณ โหติ ปะรัง วิเหฐะยันโต.

ผู้ทำสัตว์อื่นให้ลำบากอยู่ ไม่ชื่อว่าเป็นสมณะเลย.

อะนูปะวาโท อะนูปะฆาโต,

การไม่พูดร้าย, การไม่ทำร้าย;

ปาติโมกเข จะ สังวะโร,

การสำรวมในปาติโมกข์;

มัตตัญญุตา จะ ภัตตัสมิง,

ความเป็นผู้รู้ประมาณในการบริโภค;

ปันตัญจะ สะยะนาสะนัง,

การนอน การนั่ง ในที่อันสงัด;

อะธิจิตเต จะ อาโยโค,

ความหมั่นประกอบในการทำจิตให้ยิ่ง;

เอตัง พุทธานะสาสะนัง.

ธรรม ๖ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

....

๑๒. ปฐมพุทธภาสิตคาถา

(หันทะ มะยัง ปะฐะมะพุทธะภาสิตะคาถาโย ภะณามะ เส.)

อะเนกะชาติสังสารัง สันธาวิสสัง อะนิพพิสัง,

เมื่อเรายังไม่พบญาณ ได้แล่นท่องเที่ยวไปในสงสารเป็นเอนกชาติ;

คะหะการัง คะเวสันโต ทุกขา ชาติ ปุนัปปุนัง,

แสวงหาอยู่ซึ่งนายช่างปลูกเรือน, คือตัณหาผู้สร้างภพ;

การเกิดทุกคราว เป็นทุกข์ร่ำไป.

คะหะการะกะ ทิฏโฐสิ ปุนะ เคหัง นะ กาหะสิ,

นี่แน่ะ นายช่างปลูกเรือน! เรารู้จักเจ้าเสียแล้ว; เจ้าจะทำเรือนให้เรา ไม่ได้อีกต่อไป.

สัพพา เต ผาสุกา ภัคคา คะหะกูฏัง วิสังขะตัง,

โครงเรือนทั้งหมดของเจ้าเราหักเสียแล้ว; ยอดเรือนเราก็รื้อเสียแล้ว;

วิสังขาระคะตัง จิตตัง ตัณหานัง ขะยะมัชฌะคา.

จิตของเราถึงแล้วซึ่งสภาพที่อะไรปรุงแต่งไม่ได้อีกต่อไป;

มันได้ถึงแล้วซึ่งความสิ้นไปแห่งตัณหา **(คือถึงนิพพาน).**

....

หลักความเชื่อ ๑๐ ประการ

(กาลามสูตร)

๑. อย่าเพิ่งเชื่อ โดยฟังตามๆ กันมา
๒. อย่าเพิ่งเชื่อ ตามที่เคยทำสืบต่อกันมา
๓. อย่าเพิ่งเชื่อ ตามข่าวลือ
๔. อย่าเพิ่งเชื่อ ตามตำรา หรืออ้างในปิฎก
๕. อย่าเพิ่งเชื่อ เพราะมีเหตุผลน่าเชื่อถือได้
๖. อย่าเพิ่งเชื่อ ด้วยการคาดคะเนเอา
๗. อย่าเพิ่งเชื่อ ด้วยการตรึกตามอาการ
๘. อย่าเพิ่งเชื่อ เพราะตรงกับความคิดเห็นของตน
๙. อย่าเพิ่งเชื่อ เพราะว่าผู้พูดควรเชื่อถือได้
๑๐. อย่าเพิ่งเชื่อ เพราะว่าสมณะนี้เป็นครูของเรา

*สรุป... อย่าเพิ่งเชื่อตามเขาว่า ต่อเมื่อใดพิสูจน์แล้วรู้ได้ด้วยตนเองว่า สิ่งนั้นเป็นกุศล ไม่มีโทษ ผู้รู้สรรเสริญ เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น เป็นไปเพื่อนิพพาน คือดับทุกข์ได้สิ้นเชิง นั่นแหละจึงควรเชื่อและปฏิบัติตามได้เลย

(สูตรนี้ พระพุทธเจ้าทรงโปรดชาวกาลามะ ที่กำลังสับสนไม่รู้จะเชื่อใครดี เพราะอาจารย์เจ้าลัทธิที่มาสอนต่างยืนยันวิธีของตนเท่านั้นถูก ของคนอื่นผิด)

ขอชาวพุทธจงใช้ปัญญาพิจารณาให้ดี
จะปฏิบัติวิธีไหนของสำนักใด ถ้าถูกจริตตนเอง ดับทุกข์ได้จริงก็ถือว่าถูก

www.thammasapa.com
ISBN: 978-616-03-0263-5

โปรดช่วยสมทบค่าจัดพิมพ์หนังสือ คู่มือพุทธบริษัท ฉบับสมบูรณ์ จำนวนเล่มละ ๗๐ บาท
ธรรมสภา ขอกราบอนุโมทนาแด่ทุกท่านที่สนับสนุนและร่วมสมทบในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้